

Kako je kolekovati zemljekn izne vloge, s katerimi zahteva lastnik posestva sam, da se odpišejo različni in raznim kupcem odprodani delci posestva?

Čestokrat se dogaja, da odprodajajo posestniki delce svojega posestva, ali da posestva popolnem razdrobé.

Ali njim to ugaja ali ne, ne govorimo na tem mestu. Vpraša se le, kako je kolekovati prošnje za odpis prodanih delcev?

Vsakemu, kdor se peča z zemljiško knjigo, je znano, da se kolekujejo zemljeknjižne vloge v smislu tar. st. 43 k pristojbinskega zakona s 36 kr., ako ne preseza pravica, koja je vknjižiti, vrednosti 50 gld., — s 75 kr., ako ne preseza vrednosti 100 gld., — sicer pa z 1 gld. 50 kr.

Vender kupci navadno ne prosijo vsak za se odpisa, ampak določijo, da prosi sam lastnik razprodanega posestva v zakonito združeni (kumulovani) vlogi, naj se odpišejo od njegovega posestva odprodani delci in pripišejo posestvom raznih kupcev ali vpišejo v nove zemljeknjižne vloge in vknjižijo lastninske pravice do njih na imena dotičnih kupcev. Na ta način odpadejo prošnje posameznih kupcev, pa tudi s posameznimi prošnjami združeni neprimerno veliki troški in koliki, kajti združeni vlogi lastnika, ki je deloma ali popolnem razprodal posestvo, zadočuje v smislu §. 33. prist. zak. in finančnega ministerstva narredbe z dne 17. februarja 1877, št. 2196 po vrednosti vknjiženih pravic določeni enkratni kolek navadne zemljeknjižne vloge posameznega kupca.

Prigodilo se je pa večkrat, da so odbila sodišča v tu navedenem zmislu združene prošnje, sklicevaje se na § 77. zemlj. zak., češ, odpis vrši se le v prid kupcu in če prosi odpisa prodajalec, predloži naj v to svrho pooblastilo kupiteljevo.

Da se onemogoči taka, če tudi v zakonu neutemeljena rešitev, vsprejemajo nekateri pogodniki v pogodbe besede, ki zagotavljajo vsakemu njih, to je prodajalcu in kupcu, pravico, prositi odpisa. Enak slučaj je pa napotil tukajšnji c. kr. pristojbinski urad, da je zahteval doplačilo kolekovine in primerno povišnino, izrekajoč, da se mora porabiti za združeno prošnjo toliko kolkov, kolikor bi znašali za vse prošnje, ako bi prosili kupci vsak za sé.

Fran P. odprodal je namreč od svojega posestva vlož. št. 501 deželne deske več delcev sedemnajsterim kupcem in predložil potem sodišču z 1 gld. 50 kr. kolekovano prošnjo, da se odpišejo od njegovega posestva odprodani delci pa vpišejo v novе zemljeknjižne vloge in da se vknjiži lastninska pravica do njih na imena dotičnih kupcev.

Vsled ovadbe zahteval je potem c. kr. pristojbinski urad s plačilnim nalogom z dne 29. septembra 1887 št. 5980 od Frana P., da doplača za vsacega kupca kolek 1 gld. 50 kr., za 17 kupcev 25 gld. 50 kr., torej po odbitku porabljenega kolka 1 gld. 50 kr. še 24 gld. in povišnino 10 gld.

Proti temu nalogu vložil je Fran P. pritožbo na c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, ali ravnateljstvo je pritožbo odbilo rekše: Pritožba ta se odbija, ker vsaka kupnih pogodeb, na kojih podlagi je prosil Fran P. odpisa, obsega delce za se, ki se od drugih razlikujejo, tako da se torej kupci v predmetu vloge nikakor tako ne strinjajo, da bi predstavljali v zmislu § 33 prist. zak. eno osebo, in ker ni vložil Fran P. prošnje v svojem imeni, temveč kot pooblaščenec vseh kupcev. Za to pač ni imel posebnega pooblastila. Tacega tudi potreboval ni. Ali pooblaščenje je izrečeno v dotičnih kupnih pogodbah, ki pravijo, da imata prodajalec kakor tudi kupec pravico, prositi zemljeknjižnega odpisa in prepisa.

To določbo kupne pogodbe smatralo je torej c. kr. finančno ravnateljstvo kot pooblastilo in tega mnenja bila je tu v tem oziru za svoje mnenje vprašana c. kr. finančna prokuratura.

Proti tej rešitvi pritožbe pritožil se je Fran P. na c. kr. finančno ministerstvo.

V tej pritožbi skliceval se je pritoževalec na § 33. prist. zak., trdeč, da je prošnjo za odpis le v svojem in nikogar drugega imeni predložil. Priložil ni nikakeršnega pooblastila, kojega mu tudi ni bilo treba. Pa tudi od ravnateljstva navedene besede iz kupne pogodbe ne izražajo pooblastila, temveč le iz previdnosti pogojeno določbo, zagotavljajočo še posebe vsakemu pogodniku pravico, urediti knjigo zemljiško. Ta previdnostna določba pa ni neizogibno potrebna, kajti odpis kacega delca od bodisi deloma, bodisi popolnem razprodanega posestva ne služi le ku- povalcu, temveč tudi prodajalcu v prid, kojemu je možno, ako

je zemljiška knjiga urejena, da svobodno razpolaga s svojim posestvom, in zato more tudi prodajalec sam zahtevati odpis.

Z ozirom na te razloge ugodilo je c. kr. finančno ministerstvo pritožbi in z naredbo z dne 16. decembra 1888 št. 23168 razveljavilo plačilni nalog c. kr. pristojbinskega urada.

V Ljubljani, januarja meseca 1889.

A. A. Z.

Iz sodno-zdravniške prakse.

Piše med. dr. Fran Zupanc.

Predgovor.

Pod tem naslovom smo se odločili, v posebnem oddelku redno prijavljati začetkom bolj navadne, pozneje pa tudi za-
motane in zanimiveje slučaje iz sodno-zdravniške prakse.

Čitanje takih spisov naj bi polagoma pravnike in sodne
zdravnike seznanilo s slovensko zdravniško terminologijo in jih
tako napotilo, da uporabljajo slovenski jezik pri svojem sodnem
delovanju.

Naravno in vsacemu doumno je, da ne treba posebno
utemeljevati potrebe in navajati uzrokov, zakaj naj se vvede
slovenski jezik tudi v to stroko.

Poudarjamo le, da je živo potreba slovenske zdravniške
terminologije pri sodnih, osobito pri porotnih razpravah. Tu ima
n. pr. predsednik nalogo, da raztolmači pojem nemške besede v
slovenskem jeziku zbranim slovenskim porotnikom. Kako naj to
stori sicer še tako slovenskega jezika večč predsednik, ko vender
večkrat zadene na tehnične izraze, ki so tuji celo njemu?

Sploh ima zdravniška veda za svoje pojme določene termine,
katerih nikakor ni po subjektivnem jezikoslovnem znanji tol-
mačiti v naš jezik, drugače se lahko pripeti, da prevod celo kaj
druzega pove, nego izviren terminus.

Zadosta je tudi znano, kako mučno in zamudno je neve-
ščakom prevajanje nemških izvidov in mnenj brez prave termi-
nologije, naj so še tako večči slovenščine. Razumeti ne morejo
pomenov tehničnim zdravniškim izrazom, a tudi se njihov prevod
po največ ne more smatrati pravotnim.